

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAKOWSKIEGO ODDZIAŁU STOWARZYSZENIA "WSPÓLNOTA POLSKA" W ROKU 2008

Krakowski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" w roku sprawozdawczym realizował zadania państwowe zlecone przez Senat RP oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej. Łączna kwota dotacji na zadania programowe wyniosła 1 526 880 zł.

W trakcie realizacji programu Biuro Oddziału Krakowskiego stara się o pozyskanie sponsorów, dotacji finansowych lub zniżek, które pomniejszają koszty realizacji zadań państwowych. Całkowity koszt zadań zrealizowanych przez oddział w 2008 roku wyniósł 2 548 109 zł.

Działalność programowa oddziału, dyktowana potrzebami Polaków zamieszkałych za granicą, objęła takie dziedziny współpracy jak oświata, kultura i pomoc charytatywna. Adresowana była do polskich i polonijnych organizacji oraz placówek oświatowych działających w następujących krajach: Argentyna, Białoruś, Brazylia, Czarnogóra, Dania, Francja, Hiszpania, Kazachstan, Kirgistan, Litwa, Łotwa, Mołdawia, Niemcy, Słowacja, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Szwecja, Rosja, Republika Południowej Afryki, Rumunia, Ukraina, Węgry i Wielka Brytania.

PROGRAM POMOCY OŚWIATOWEJ

Wspieranie oświaty polskiej stanowi wiodący kierunek działalności programowej Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Wśród zadań mających na celu pomoc polskim i polonijnym placówkom oświatowym znalazły się w 2008 roku wymienione poniżej zadania.

Realizacja programu szkół patronackich.

Program szkół patronackich ma na celu nawiązanie współpracy i objęcia stałą opieką ze strony polskich placówek oświatowych szkół, klas polskich lub szkółek sobotnio-niedzielnich działających na Wschodzie. W ramach tzw. wymiany śródrocznej uczniowie odwiedzają swoich rówieśników, z którymi wspólnie uczęszczają na zajęcia lekcyjne oraz uczestniczą w programie edukacyjno-krajoznawczym. Bardzo często współpraca między szkołami ma już kilkuletnie tradycje. Program szkół patronackich dla nauczycieli obydwu stron jest okazją do porównania metod pracy oraz wymiany doświadczeń dydaktycznych.

W 2008 roku w ramach programu Oddział Krakowski dofinansował:

- pobyt 29 uczniów ze Szkoły Sportowej w Ejszyszkach (Litwa) w Zespole Szkół Ogólnokształcących Sportowych nr 1 w Krakowie połączony z udziałem w Turnieju Piłki Ręcznej „Lajkonik 2008” (27-30.III);
- wyjazd 32 uczniów z krakowskiego VII Liceum Ogólnokształcącego do Szkoły nr 10 we Lwowie (14-18.IV);
- wyjazd 22 uczniów Szkoły Podstawowej z Gliczarowa Dolnego do Szkoły Polskiej w Daugavpils na Łotwie (24.V – 3.VI);
- pobyt 22 uczniów ze szkoły polskiej w Jęczmieniszkach (Litwa) w Zespole Szkół Hotelarstwo – Turystycznych w Zakopanem (26.V – 2.VI);
- wyjazd 57 uczniów I Gimnazjum w Krakowie do Krzemieńca na Ukrainie (27.V – 2.VI);
- pobyt 43 uczniów z polskich szkół sobotnich działających w Dolinie, Kałuszu i Bolechowiu (Ukraina) w Szkole Podstawowej w Mogilanach (23-26. VI);
- wyjazd uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Wieliczce i Gimnazjum z Szarowa (w sumie 43 osoby) do Szkoły nr 24 we Lwowie (14-21.IX);

- wyjazd 41 uczniów Zespołu Szkół Gminnych z Siedlca do Szkoły Polskiej w Mickunach na Litwie (23-28.IX);
- wyjazd 25 uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 117 w Krakowie do szkół polskich w Płacieniszkach i Piekieliszkach na Litwie (25.IX-1.X);
- pobyt 19 uczniów ze Szkoły Polskiej w Dyneburgu na Łotwie w Gliczarowie Dolnym koło Zakopanego (29.IX-7.X);
- pobyt 40 uczniów Szkoły Średniej im. W. Syrokomli z Wilna w Gimnazjum nr 29 w Krakowie (17-21.X);
- pobyt 23 uczniów lwowskiej Szkoły nr 24 w Wieliczce i Szarowie (17-23.X);
- wyjazd 49 uczniów Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych nr 2 w Nowym Sączu do Szkoły nr 24 we Lwowie oraz sobotniej szkoły polskiej w Drohobyczu (23-26.X);
- pobyt 26 uczniów Szkoły Średniej nr 10 ze Lwowa w krakowskim VII Liceum Ogólnokształcącym (24-28.X);

Ogółem w programie szkół patronackich wzięło udział 269 uczniów szkół polskich oraz 202 dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia z Litwy, Ukrainy i Łotwy.

W ramach realizacji zadania **pobyt edukacyjno-integracyjny** uczniów i nauczycieli ze szkoły polskiej w Grodnie (Białoruś) Oddział Krakowski zorganizował również przyjazd 19 uczniów Polskiej Szkoły Społecznej działającej przy Związku Polaków na Białorusi do Gimnazjum nr 2 w Nowym Sączu (24-28.X).

Kolejnym kierunkiem działalności oświatowej jest organizowanie **wakacyjnych pobytów, kolonii i obozów językowych dla dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia w miejscu ich zamieszkania**. Stosunkowo niskie koszty organizacyjne pozwalają na objęcie tego rodzaju wypoczynkiem większej liczby uczestników. Wakacyjny wypoczynek połączony jest z doskonaleniem znajomości języka polskiego oraz poznawaniem polskich tradycji i kultury.

W ramach zadań zleconych Oddział Krakowski dofinansował w 2008 roku:

- kolonie językowo-krajoznawcze dla dzieci na Ukrainie organizowane w Ośrodku Rekolekcyjnym w Dolinie; w czterech dwutygodniowych turnusach trwających od 23.VI do 18.VIII uczestniczyło ogółem 206 dzieci polskiego pochodzenia z obwodu lwowskiego;
- obóz historyczno-krajoznawczy dla 27 osobowej grupy uczniów ze Szkoły Średniej nr 3 w Stanisławowie zorganizowany w Koblewie (obwód odesski) na Ukrainie w dniach 28.VI-8.VII;
- półkolonie językowe polegające na wyjeździe na Ukrainę studentów uczelni wyższych, którzy w małych miejscowościach zamieszkałych przez osoby polskiego pochodzenia prowadzą zajęcia z języka i kultury polskiej, a dla młodszych dzieci organizują zajęcia plastyczne i konkursy, z tej formy letniego wypoczynku skorzystało około 300 osób (1-31.VII);
- obóz językowo-krajoznawczy dla 30 osobowej grupy młodzieży z rejonu Czerniowiec zorganizowany w Wala Kuźmin na Bukowinie (23.VII-6.VIII).

Oddział Krakowski „Wspólnoty Polskiej” od kilku już lat jest organizatorem **konkursu poezji i prozy polskiej** dla uczniów sobotnio-niedzielnych szkółek języka polskiego na Ukrainie. Konkurs, który odbył się w dniach od 20 do 25 października objął swoim zasięgiem rejon żytomierski (Susły, Dowbysz, Romanów, Żytomierz). Uczestniczyło w nim 119 uczniów w dwóch kategoriach wiekowych, do lat 13 i powyżej. Współorganizatorem konkursu była Parafia Rzymsko-Katolicka w Romanowie.

Do stałych zadań programowych Oddziału Krakowskiego należą również **wakacyjne obozy krajoznawcze oraz kolonie językowo-krajoznawcze** dla dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia organizowane w Krakowie oraz na terenie Małopolski. Ich założeniem oprócz letniego wypoczynku jest intensywna nauka języka polskiego realizowana poprzez codzienne zajęcia językowe oraz kontakt z polskimi rówieśnikami.

W 2008 roku Oddział Krakowski zrealizował:

- kolonię językowo-krajoznawczą dla 18-to osobowej grupy polskich dzieci z Mołodeczna i Klecka (Białoruś) w Żegiestowie-Zdroju (22.VI-5.VII);
- kolonię językowo-krajoznawczą dla 25 dzieci z Makiejewki na Ukrainie w Żegiestowie Zdroju (22 VI – 5 VII);
- pobyt integracyjno-edukacyjny 51 osobowej grupy dzieci polskiego pochodzenia ze Starego Skałatu i Berdyczowa na Ukrainie w Trzetrzewinie koło Nowego Sącza (3-19.VII);
- obóz językowo-krajoznawczy dla młodzieży z Rosji, w którym uczestniczyło 19 osób z St. Petersburga, Smoleńska, Moskwy i Kaliningradu (6-19.VII);
- obóz językowo-krajoznawczy dla 17 osobowej grupy młodzieży z Ukrainy (uczniowie klas polskich z Odessy, Chmielnickiego, Czerniowiec i rejonu romanowskiego) w terminie od 6 do 19 .VII;
- obóz językowo-krajoznawczy będący nagrodą dla wyróżniających się uczniów szkół polonijnych ze Stanów Zjednoczonych, w którym uczestniczyło 16 osób z Californii, New Jersy, Illinois oraz Nowego Yorku (16-29.VIII);
- obóz językowo-krajoznawczy dla 23 laureatów olimpiad i konkursów z krajów europejskich (Francja, Hiszpania, Wielka Brytania) w terminie od 16 do 29.VIII;
- obóz językowo-krajoznawczy dla 23 osobowej grupy młodzieży z Niemiec w terminie od 20 do 30.VIII;
- obóz językowo-krajoznawczy dla uczniów Szkoły Polskiej w Grodnie i Baranowiczach (17 osób) w terminie od 20 do 30. VIII;
- oraz pobyt językowo-krajoznawczy 32 osobowej grupy młodzieży polonijnej z Republiki Południowej Afryki w Krakowie i Zakopanem w terminie od 5 do 20 grudnia.

Na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej Biuro Krajowe Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” organizuje w okresie wakacyjnym tzw. **pobyty edukacyjne** dla dzieci polskiego pochodzenia w wieku od 10 do 15 lat, które w nagrodę za wyniki w nauce wyjeżdżają na wakacje do Polski. Program pobytów edukacyjnych uwzględnia doskonalenie znajomości języka polskiego oraz wakacyjny wypoczynek połączony z zajęciami przybliżającymi polską kulturę i historię. Organizatorem pobytów edukacyjnych w Krakowie w 2008 r. był Internat Zespołu Szkół Elektrycznych nr 1.

W dwóch turnusach uczestniczyło ogółem 181 dzieci, w tym 103 z Rosji, 10 z Armenii, 29 z Litwy, 29 z Mołdawii i 10 z Turkmenistanu.

Oddział Krakowski koordynował przyjazd grup do Krakowa oraz sprawował nadzór merytoryczny i finansowy nad realizacją pobytów edukacyjnych.

W ramach programu oświatowego Oddział Krakowski otacza opieką młodzież studencką polskiego pochodzenia studiującą na uczelniach krakowskich. Od jedenastu lat przy oddziale działa **Klub Studentów Polonijnych**, do którego należy około dwustu studentów pochodzących z Rosji, Ukrainy, Białorusi, Kazachstanu, Litwy, Łotwy, Rumunii, Uzbekistanu, Gruzji oraz Mołdawii. Celem Klubu jest integracja studentów polonijnych oraz pomoc w adaptacji osobom rozpoczynającym

studia w Krakowie. Służą temu wspólne wyjścia do kina i teatru, zwiedzanie Krakowa i okolic oraz spotkania integracyjne.

W 2008 roku przedstawiciele Klubu uczestniczyli w ogólnopolskich spotkaniach studentów polonijnych w Toruniu i Poznaniu, brali udział w międzynarodowym turnieju koszykówki w Sopocie, zorganizowali integracyjne spotkania andrzejkowe i opłatkowe, wyjścia do kina, teatru oraz na wystawę Word Press Photo 08.

Studentom polskiego pochodzenia studiującym w kraju zamieszkania Oddział Krakowski proponuje co roku udział w **Szkole Letniej Języka i Kultury Polskiej** organizowanej w okresie wakacyjnym w Krakowie. W ramach szkoły odbywają się wykłady z literatury polskiej, historii współczesnej oraz polskiego dziedzictwa kulturowego na Kresach Wschodnich. Uzupełnieniem zajęć jest bogaty program kulturalno-krajoznawczy. W krakowskiej szkole letniej, która odbyła się w dniach od 3 do 16 sierpnia uczestniczyło 43 studentów z Białorusi, Ukrainy, Łotwy, Mołdawii, Węgier, Francji, Niemiec, Słowacji i Czarnogóry.

Druga grupa studentów polskiego pochodzenia z Białorusi, Słowacji, Szwecji, Ukrainy i Rumunii (27 osób) uczestniczyła w szkole letniej zorganizowanej w Krynicy pod nazwą „Znaszli ten kraj” (5-19.VII).

Kolejna grupa zadań oświatowych adresowana jest do osób dorosłych polskiego pochodzenia, które pragną pogłębić znajomość języka polskiego. W tym celu organizowane są w Krakowie dwu lub trzytygodniowe **intensywne kursy językowe** połączone z bogatym programem edukacyjnym przybliżającym polskie tradycje, historię i kulturę. Cieszą się one ogromnym powodzeniem ze względu na atmosferę Krakowa i liczne atrakcje kulturalne miasta.

W roku sprawozdawczym Oddział Krakowski zorganizował:

- intensywny kurs języka polskiego dla Polonii z Argentyny i Brazylii, w którym uczestniczyły 22 osoby (29.VI –19.VII);
- kurs języka polskiego dla 24 osób dorosłych z Rosji w terminie od 13 do 26.VII;
- intensywny kurs języka polskiego dla Polaków z Kazachstanu i Kirgistanu (19 osób) w terminie od 4 do 18 października;
- oraz kurs języka polskiego dla 27 osób dorosłych z Ukrainy pragnących przystąpić do egzaminu certyfikacyjnego z języka polskiego.

Program zajęć kursu, który odbył się w dniach od 17 do 26 lipca, opracowano pod kątem wymagań egzaminacyjnych. Wszyscy uczestnicy przeszli wcześniejsze testy kwalifikacyjne w dwóch ośrodkach na Ukrainie (24-25.V Chmielnicki i 31.V-1.VI Żytomierz).

W ramach zadań zleconych Oddział Krakowski zwrócił opłatę egzaminacyjną osobom, które zdały egzamin certyfikacyjny na poziomie B2 i C2. Pomoc ta dotyczyła 29 osób polskiego pochodzenia z Ukrainy i 4 osób z Białorusi.

Od kilku lat Oddział Krakowski jest współorganizatorem **warsztatów metodycznych dla nauczycieli języka polskiego i przedmiotów ojczytych pracujących poza granicami kraju**. Cieszą się one bardzo dużym zainteresowaniem polonijnych środowisk oświatowych na Zachodzie. W roku sprawozdawczym oddział zorganizował tego rodzaju warsztaty w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Brazylii, Francji oraz Szwecji.

W dniach od 20 do 21 czerwca wykładowcy z Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ przeprowadzili warsztaty dla 60 nauczycieli ze szkół polonijnych okręgu chicagowskiego. Tematyka zajęć dotyczyła rozwijania i umacniania motywacji do nauki języka polskiego, nowych założeń teoretycznych i metodycznych dotyczących

szkół polonijnych oraz zagadnień z historii Polski na obczyźnie w ujęciu dydaktycznym. Współorganizatorem warsztatów był Konsulat RP w Chicago, Szkoła Polska im. Jana III Sobieskiego oraz Zrzeszenie Nauczycieli Polonijnych.

Druga część warsztatów metodycznych odbyła się w listopadzie (od 14 do 16) w Chicago i Nowym Yorku. Poświęcona była kształceniu językowemu młodszych uczniów szkół polonijnych. Uczestniczyło w nich ogółem 304 nauczycieli z okręgu chicagowskiego i nowojorskiego. Współorganizatorami warsztatów były Szkoła Polska im. Jana Pawła II, Szkoła Polska im. M. Kolbe oraz Centrala Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce.

Spotkanie nauczycieli języka polskiego i przedmiotów ojczystych pracujących w Wielkiej Brytanii odbyło się w dniach 24-25 października. Głównym organizatorem londyńskich warsztatów była Polska Macierz Szkolna. Pierwsze spotkanie dotyczyło standardów i wymagań egzaminów certyfikatowych z języka polskiego, drugie poświęcone było metodom nauczania języka polskiego jako obcego. Ogółem w warsztatach uczestniczyło 165 nauczycieli, głównie z rejonu londyńskiego.

W roku 2008 Oddział Krakowski zorganizował również warsztaty metodyczne dla nauczycieli języka polskiego w Brazylii. Odbyły się one na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Parana w Kurytybie w dniach 1–7 grudnia. Warsztaty prowadzone przez wykładowców Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ poświęcone były nauczaniu języka polskiego jako obcego. Uczestniczyło w nich 35 nauczycieli z terenu całej Brazylii m. in. Rio de Janeiro, Porto Allegre, Kurytyba, Sao Paulo, Salvador, Erechim.

Kolejny kraj, w którym oddział współorganizował warsztaty metodyczne to Francja.

W dniach 9–10 maja w Zespole Szkół przy Ambasadzie RP w Paryżu odbyło się spotkanie z udziałem 24 nauczycieli poświęcone nauczaniu początkowemu oraz różnym metodom pracy z uczniami. Następne tury warsztatów paryskich miały miejsce w terminach 26–28 października oraz 15-16 listopada. Dotyczyły one nowych metod nauczania języka polskiego i historii w szkołach polonijnych oraz rozwijaniu motywacji do nauki języka polskiego i przedmiotów ojczystych. Uczestniczyło w nich 66 nauczycieli z terenu całej Francji.

Nauczyciele pracujący w Szwecji, w liczbie 49 osób, spotkali się w dniach od 27 do 29 października w Malmo na warsztatach poświęconych podręcznikom do nauki języka polskiego. Wykłady połączone zostały z prezentacją książek i pomocy dydaktycznych publikowanych przez Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.

Współorganizatorami zadania byli Konsulat RP w Malmo i Sztokholmie oraz Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji.

W ramach zadań zleconych przez Senat RP Oddział Krakowski zorganizował również warsztaty języka polskiego w zakresie tłumaczeń prawniczych i ekonomicznych w Tomsku (Rosja). Odbyły się one w dniach od 25.V do 11.VI. na Wydziale Filologicznym Tomskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego. Uczestniczyło w nich 21 studentów, którzy w ramach warsztatów zapoznali się z technikami przekładu na język polski dokumentów urzędowych i tekstów prawniczych.

Kolejne warsztaty językowe zorganizowane przez oddział w ośrodkach polskich działających na terenie Rosji miały miejsce w Kaliningradzie i we Władykaukazie.

Przy współpracy z Polską Narodowo-Kulturalną Autonomią miasta Kaliningrad odbyły się w dniach od 16 do 29 sierpnia warsztaty języka polskiego dla 24 osób polskiego pochodzenia zamieszkałych w obwodzie kaliningradzkim.

Na prośbę Związku Polaków Północnej Osetii oddział zorganizował warsztaty języka polskiego dla 32 Polaków z Władykaukazu. Był to pierwszy dłuższy pobyt w tym rejonie nauczyciela języka polskiego (11 – 30.IX).

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób polskiego pochodzenia zamieszkałych na Wschodzie Oddział Krakowski realizuje program tzw. **staży zawodowych**. W roku sprawozdawczym 18 naukowców z Ukrainy odbyło dwutygodniowe staże naukowe w Krakowie polegające na konsultacjach z wykładowcami uniwersyteckimi oraz gromadzeniu materiałów źródłowych do publikacji naukowych z dziedziny m.in. historii, literatury polskiej, językoznawstwa, politologii czy ochrony środowiska.

Kolejne zadanie oddziału realizowane w ramach programu wspierania oświaty polskiej poza granicami kraju to **zakup pomocy dydaktycznych** dla szkół polskich oraz punktów nauczania języka polskiego. W roku sprawozdawczym pomoc w postaci podręczników do nauki języka polskiego i przedmiotów ojczystych, materiałów dydaktycznych, programów komputerowych, płyt CD i DVD trafiła do następujących ośrodków:

- Argentyna (Polska Macierz Szkolna w Buenos Aires)
- Brazylia (Kurytyba, Rio de Janeiro, Porto Alegre, San Paulo)
- Francja (Paryż, Orlean, Champigny sur Marne, Dammarie les Lys)
- Kazachstan (Ałmata, Szczuczyńsk, Karaganda, Pietropawłowsk)
- Kirgistan (Biszkek)
- Szwajcaria (Szkola Polska w Bazylei)
- Szwecja (Malmö, Lund, Göteborg, Sztokholm, Sundsvall, Tyreso, Uppsala)
- Rosja (Abakan, Władykaukaz, Kaliningrad, Tiumeń, Tomsk, Piatigorsk, Żeleznogorsk)
- Republika Południowej Afryki (Johannesburg, Cape Town)
- Stany Zjednoczone (Centrala Polskich Szkół Doksztalujących, Szkoły Polskie w Lemont i Romeoville, Szkoła im. Sobieskiego w Chicago)
- Ukraina (Chmielnicki, Zaporozże, Kijów, Makiejewka, Gródek Jagielloński, Tarnopol, Stachanów, Różyn, Sądowa Wisznia, Drohobycz, Sambor, Strzelczyska i Czortków)
- Wielka Brytania (Polska Macierz Szkolna, ośrodki nauczania języka polskiego w rejonie londyńskim).

PROGRAM WSPIERANIA KULTURY

Założeniem programu jest wspieranie wszelkich przejawów aktywności środowisk polskich i polonijnych poza granicami kraju polegających na podtrzymywaniu tradycji oraz utrwalaniu elementów kultury polskiej.

Występy artystów polonijnych w Krakowie i Małopolsce.

Zadanie to umożliwi mieszkańcom Krakowa i regionu poznanie dorobku artystycznego zespołów polskich działających poza granicami kraju.

W 2008 roku oddział dofinansował występ Polskiego Teatru Ludowego ze Lwowa, który w ramach obchodów 50-lecia swojej działalności artystycznej wystawił 12 maja w krakowskim Teatrze „Bagatela” przedwojenną komedię Mariana Hemara „Dwaj panowie B”.

W ramach dużych imprez kulturalnych organizowanych na Rynku Głównym w Krakowie zaprezentowały się:

- Zespół „Truskaweczka” z Wilna (26-30.VI) na Festiwalu „Krakowiak” 2008;

- Zespół „Karolinka” z Londynu (24-28.VII) na uroczystym koncercie jubileuszowym z okazji 30-lecia działalności zespołu;
- Zespół Pieśni i Tańca Polskiej YMCA w Londynie „Mazury” (4-6.VIII) w ramach festiwalu „Ukraina-Polska dwaj sąsiedzi”;
- Zespół „Syberyjski Krakowiak” z Abakanu (13-16.VII);
- oraz „Mościskie Słowiki” na wieczornicy z okazji 90-rocznicy obrony Lwowa (24-26.XI).

W ramach pomocy polskim zespołom działającym na Wschodzie oddział sfinansował **zakup stroi krakowskich** dla zespołów „Krokus” z Bielic (Mołdawia) oraz „Gołąbeczka” z Suseł i „Niespodzianka” z Makiejewki na Ukrainie. Oddział przekazał również środki finansowe na zakup materiałów na polskie stroje ludowe dla zespołu „Białe Skrzydła” z Mołodeczna na Białorusi.

Występy artystów i zespołów krakowskich w środowiskach polonijnych.

Celem zadania jest promocja kultury polskiej poza granicami kraju, a także artystyczne wsparcie uroczystości organizowanych przez środowiska polskie. W ramach zadania Biuro Oddziału Krakowskiego zorganizowało lub częściowo dofinansowało następujące przedsięwzięcia kulturalne:

- wyjazd Zespołu „Siedlecanie” na obchody Dnia Polonii i Święta Konstytucji 3 Maja na Bukowinę Rumuńską (występy w Suczawie i Pojanie Mikuli) w dniach od 30.IV do 4.V;
- wyjazd Zespołu Pieśni i Tańca „Krakus” na Ukrainę do obwodu donieckiego (występy w Doniecku, Stachanowie i Mariupolu) w dniach 9 –17.IX ;
- wyjazd Zespołu Regionalnego „Mogilanie” do Doliny na Ukrainie z warsztatami obejmującymi naukę tradycyjnych tańców polskich oraz koncertami dla środowisk polskich (10-15.IX);
- wyjazd Chóru Mariańskiego do Stanów Zjednoczonych, w programie pobytu koncerty dla Polonii w Nowym Yorku oraz udział w Paradzie Pułaskiego (26.IX-6.X);
- wyjazd Chóru Młodzieżowego działającego przy parafii w Krzyżanowicach na Ukrainę z koncertami z okazji 90 rocznicy odzyskania niepodległości Polski (koncerty we Lwowie, Miżyńcu i Nowym Mieście) w dniach 9-12 listopada.

Wystawy artystów polonijnych w Galerii Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" reprezentują różne kierunki i style we współczesnym malarstwie. Przybliżają one środowisku krakowskiemu artystów polskiego pochodzenia tworzących na co dzień za granicą. W 2008 r. w galerii Domu Polonii zaprezentowano:

- wystawę malarstwa Izabeli Rufener-Sapiehy ze Szwajcarii zatytułowaną „W poszukiwaniu...” (14.I -14.II) ;
- wystawę gobelinów i kolaży Sławy Launay z Francji (12–29. V);
- wystawę malarstwa 19 artystów zrzeszonych w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie (4 –27. VI);
- wystawę fotograficzną Małgorzaty Olejniczak ze Szwajcarii (4 – 20.VII);
- wystawę malarstwa, rysunku i grafiki Wioletty Mietielicy z Rosji (22.VII – 09.VIII);
- wystawę fotograficzną Pawła Betleja zatytułowaną „Polską ścieżką przez świat” (12 – 30.VIII);
- wystawę malarstwa Henryki Justyńskiej z Gruzji (4 – 26.IX);

- wystawę malarstwa Johna Dawida Ratajkowskiego ze Stanów Zjednoczonych (1 – 25.X);
- wystawę fotograficzną Vahrama Mkhitarjan z Armenii zatytułowaną „Armenia. U źródeł chrześcijaństwa” (28.X – 5. XI);
- oraz wystawę malarstwa Zofii Gapińskiej-Prins z Francji (18.XI – 15.XII).

Oddział Krakowski SWP w ramach zadań zleconych sfinansował również koszty przygotowania i opracowania objazdowej wystawy fotograficznej „Dzieje Skarbów wawelskich 1939 - 1961” prezentującej wojenne i powojenne losy wawelskich dzieł sztuki przechowywanych w Kanadzie.

Pracownicy Zamku Królewskiego na Wawelu opracowali 12 plasz z komentarzami w kilku językach przedstawiających losy „skarbów wawelskich”. Pierwszym punktem ekspozycji wystawy ma być Toronto w Kanadzie.

PROGRAM WSPIERANIA ORGANIZACJI POLONIJNYCH I POLSKICH ZA GRANICĄ

Oddział Krakowski „Wspólnoty Polskiej” współpracuje z licznymi organizacjami polskimi i polonijnymi działającymi na całym świecie. W miarę możliwości służy im pomocą w zakresie merytorycznym i finansowym oraz pośredniczy w kontaktach z władzami i instytucjami różnego szczebla na terenie Małopolski.

Spotkania polonijne z przedstawicielami i działaczami organizacji polskich ze Wschodu i Zachodu organizowane są przez cały rok w Domu Polonii. Spotkania te podyktowane są koniecznością stałych kontaktów służących wymianie doświadczeń, informacji oraz uzgodnień programowych. W ramach zadania oddział pokrywa koszty podróży zaproszonych osób, finansuje wyżywienie, noclegi lub zwiedzanie Krakowa. W 2008 roku Dom Polonii w Krakowie odwiedziły osoby indywidualne oraz grupy z następujących krajów: Białoruś (44 osoby), Litwa (54 os.), Rosja (40 osób), Ukraina (92 osoby), Wielka Brytania (11 osób), Szwecja (1 os.), Niemcy (1 os.) i Mołdawia (1 os.)

W roku sprawozdawczym Oddział Krakowski był również współorganizatorem sesji naukowej zatytułowanej „Wkład wychodźstwa polskiego w naukę i kulturę Wielkiej Brytanii” organizowanej przez PAU w dniach 30-31 maja oraz Dni Ignacego Jana Paderewskiego (6-14.XI).

II Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie.

Było to największe zadanie oddziału zorganizowane w 2008 roku przy współpracy z Polską Akademią Umiejętności, Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Akademią Górniczo-Hutniczą. Kongres przebiegał pod hasłem "Migracje, badania migracyjne, migranci-badacze". Do Krakowa przyjechało 72 naukowców będących przedstawicielami dwudziestu dwóch polonijnych towarzystw naukowych z Austrii, Białorusi, Francji, Irlandii, Kanady, Litwy, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Ukrainy oraz Wielkiej Brytanii. Towarzyszyła im spora grupa naukowców z krakowskich uczelni. W ramach wykładów i spotkań panelowych omawiano takie problemy, jak: warunki i dorobek polskich towarzystw naukowych na emigracji, adaptacja i kariera polskich specjalistów w krajach ich zamieszkania, potrzeba badań nad nową emigracją i pierwsze refleksje na ten temat. Mówiono także o działalności Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie (Wielka Brytania) i o przyszłości Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce. Osobną sesję zorganizowali sobie członkowie polonijnych stowarzyszeń inżynierskich oraz przedstawiciele polskich towarzystw

medycznych. Honorowymi gośćmi kongresu byli premier Donald Tusk, kardynał Franciszek Macharski oraz kardynał Stanisław Dziwisz.

PROGRAM POMOCY CHARYTATYWNEJ DLA POLSKICH ŚRODOWISK NA WSCHODZIE

Obejmuje różnorodne działania na rzecz osób polskiego pochodzenia ze Wschodu znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W ramach zadania Oddział udziela zapomóg finansowych, pokrywa koszty leczenia szpitalnego i konsultacji lekarskich, dofinansowuje zakup lekarstw, organizuje pomoc charytatywną do środowisk polskich na Wschodzie, osób starszych, ubogich i wielodzietnych rodzin.

Pomoc charytatywna.

Zorganizowana przez oddział akcja pomocy charytatywnej objęła 197 osób indywidualnych oraz 26 rodzin polskiego pochodzenia mieszkających na Ukrainie. Działając za pośrednictwem polskich towarzystw i organizacji, zgromadzeń zakonnych oraz parafii rzymsko-katolickich przekazano pomoc finansową dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji losowej, pozbawionych środków do życia oraz wymagających leczenia.

Dożywianie uczniów szkół polskich i szkółek sobotnich.

Zadanie polega na sfinansowaniu ciepłych posiłków dla dzieci, które uczęszczają na zajęcia z języka polskiego. Bardzo wiele z nich pochodzi z wielodzietnych rodzin będących w trudnej sytuacji finansowej.

Ogółem akcją objęto 466 dzieci w następujących miejscowościach: Dolina, Kałusz, Bolechów, Romanów, Czerwone Chatki, Sobolówka, Stanisławów, Dobromil, Humań, Stary Skałat, Połupanówka, Strzelczyska, Czerniowce, Panka, Stara Huta, Niżne Piotrowce, Turka, Łanowice, Sądowa Wisznia, Gródek Jagielloński oraz rejon chmielnickiego (Szarowieczka, Hreczany i Maćkowce).

Oddział Krakowski sfinansował również **zakup paczek świątecznych** dla 120 dzieci w Bielcach (Mołdawia).

Pobyty rehabilitacyjno-sanatoryjne w Polsce.

W ramach zadania oddział zorganizował dwa pobyty rehabilitacyjne grupy dzieci z Ukrainy (10 osób) i Białorusi (9 osób) w Uzdrowisku Kopalnia Soli Bochnia. W trakcie pobytu dzieci korzystały z zabiegów leczniczych (rehabilitacja schorzeń górnych dróg oddechowych), inhalacji oraz zostały przebadane przez lekarza. Grupa z Ukrainy przebywała na turnusie rehabilitacyjnym od 9 do 19 sierpnia, a grupa z Wołkowyska i Grodna od 26 października do 4 listopada.

Od kilku lat Oddział Krakowski organizuje wspólnie z Katolickim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych w Bytomiu turnusy rehabilitacyjne dla dzieci z porażeniem mózgowym z rejonu Sambora. W roku sprawozdawczym turnus taki z udziałem 35 osób odbył się w Zakopanem w dniach od 18 do 31 sierpnia.

Pobyty osób starszych w Krakowie i Małopolsce.

Zadanie ma na celu organizację pielgrzymek do znanych w Polsce ośrodków kultu religijnego oraz udział w obchodach świąt kościelnych i ważnych wydarzeniach religijnych. Uczestnicy pielgrzymek – osoby starsze, w większości po raz pierwszy przyjeżdżają do Polski.

W roku sprawozdawczym Oddział Krakowski:

- zorganizował pobyt w Krakowie 39 osobowej grupy pielgrzymkowej z Baranowicz na Białorusi (19-23.VI);

- dofinansował pielgrzymkę 20 osób z Gródka Jagiellońskiego na Ukrainie (25-29.VIII);
- zorganizował pobyt w Krakowie 20 osób z Makiejewki na Ukrainie (29.IX-3.X);
- dofinansował przyjazd grupy pielgrzymkowej z Romanowa na Ukrainie (19 osób) w dniach od 17 do 21. XI;
- oraz dofinansował pobyt pielgrzymkowy 17 osób z Dowbysza na Ukrainie (24-28.XI).

ŚRODKI FINANSOWE POZYSKANE PRZEZ BIURO ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO W ROKU 2008

Co roku Biuro Oddziału Krakowskiego podejmuje starania o dodatkowe środki finansowe w ramach otwartych konkursów na realizację zadań publicznych oraz pozyskuje darowizny na pomoc dla środowisk polskich na Wschodzie.

Regionalny Program Stypendialny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Krakowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” wygrał konkurs ogłoszony przez Urząd Marszałkowski na realizację zadania pod nazwą „Studuję w Małopolsce”. W ramach zadania przyznano stypendia dla 43 osób studiujących na uczelniach wyższych Małopolski, pochodzących z regionów partnerskich Województwa Małopolskiego oraz mających polskie pochodzenie. Warunkiem otrzymania stypendium była wysoka średnia oraz brak świadczeń stypendialnych z innych źródeł.

Na realizację programu oddział otrzymał kwotę 300.000 zł.

Środki finansowe z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach programu operacyjnego *Dziedzictwo kulturowe. Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju* Oddział Krakowski otrzymał kwotę 107.739 zł przeznaczoną na:

- opracowanie haseł i not biograficznych do katalogu obejmującego kolekcję portretów królów polskich i osobistości polskich ze zbiorów Lwowskiej Galerii Sztuki we Lwowie i zamku w Olesku;
- oraz przeprowadzenie inwentaryzacji i wykonanie fotografii do katalogu prezentującego kolekcję malarstwa polskiego znajdującego się obecnie w Lwowskiej Galerii Sztuki obejmującego malarstwo rodzajowe, religijne i pejzażowe od wieku XVI do XX.

Środki pozyskane na organizację wystaw w galerii Domu Polonii.

Na organizację wystaw artystów polskich ze Wschodu oddział pozyskuje środki finansowe z Wydziału Kultury Urzędu Miasta Krakowa. W roku 2008 na druk plakatów, zaproszeń i katalogów oddział otrzymał 10.200 zł.

Stałym sponsorem wystaw w Domu Polonii jest firma SIKA, która w roku sprawozdawczym wpłaciła na ten cel 12.000 zł. Była również jedna wpłata celowa w wysokości 2.500 zł.

Darowizny i wpłaty na pomoc dla środowisk polskich na Wschodzie.

W odpowiedzi na apel pomocy dla Polaków mieszkających w Gruzji, którzy ucierpieli podczas konfliktu rosyjsko-gruzińskiego, krakowskie Stowarzyszenie „Lekarze

Nadziei” przekazało za pośrednictwem Oddziału Krakowskiego zestawy chirurgiczne, lekarstwa oraz środki opatrunkowe oszacowane na kwotę 40.000 zł

W ramach darowizny oddział otrzymał z Wydawnictwa Znak nowe książki przeznaczone dla bibliotek polskich na Wschodzie oraz środki finansowe od firmy UNICO na pokrycie kosztów wysyłki książek do ośrodków polskich w Brazylii. Łączna kwota obu darowizn wyniosła 1.875 zł.

W roku 2008 oddział pozyskał od osób indywidualnych oraz organizacji społecznych następujące wpłaty przeznaczone na pomoc dla środowisk polskich na Wschodzie:

- kwotę 32.857 zł na fundusz prowadzonej od kilku lat akcji „Opuszczeni Polacy we Lwowie i na Kresach”, której celem jest stała pomoc finansowa udzielana osobom w podeszłym wieku, schorowanym i żyjącym w ciężkich warunkach materialnych;
- kwotę 40.360 zł od Komitetu Pomocy Polakom na Wschodzie z Londynu przeznaczoną na pomoc dla szkół polskich i organizacji polskich działających na Ukrainie;
- oraz kwotę 34.257 zł tzw. wpłat celowych przeznaczonych na działalność statutową Oddziału.

Łączna wartość środków finansowych pozyskanych w 2008 roku przez Oddział Krakowski wyniosła 581 788 zł.

Kazimierz Dobrzański
Dyrektor Biura

Kraków, 9.01.2009 r.